

1985. november—december

próbálására irányuló programja. Ez a képlemezeket a dokumentumok teljes szövegének tárolására és visszakeresésére használja fel.

/SHAEFER, M. T.: 1985 promises major advances in information-handling with laser optical disc technology. = Information Retrieval and Library Automation, 20. köt. 8. sz. 1985. p. 1—4./

(Brückner Huba)

1985. szeptember

Az Országos Orvostudományi Könyvtár (USA) képlemezes kísérlete

Az egyesült államokbeli Országos Orvostudományi Könyvtár (National Library of Medicine = NLM) kísérleti jelleggel olyan képlemezt bocsátott ki, amelyen több mint ezer, a könyvtár történeti nyomtatvány- és fényképgyűjteményből származó kép található. Eddig 50-nél több lemezt küldtek ki könyvtáraknak és más intézményeknek értékelésre.

A kísérlet célja, hogy megállapítsák, alkalmazható-e a képlemezes technika a képgyűjtemények hozzáférhetőségének javítására. A kísérletből nyert információkat további vállalkozások számára is felhasználhatóvá akarják tenni. A lemezt a könyvtár orvostörténeti részlege és az Orvosbiológiai Közlemények Lister Hill Nemzeti Központja közösen állította elő.

A lemezre kerülő képeket a könyvtár gyűjteményének 70 000 nyomtatványa és fényképe közül választották ki. Az orvostörténet 16 kiemelkedő személyiségének portréi, sebészettörténeti és pszichiátriátörténeti képek, három alapvető könyv illusztrációi és a Harper's Weekly-ben 1855 és 1900 között megjelent orvostudományi és közegészségügyi közlemények illusztrációi találhatóak a lemezen, amelyhez használati utasítást, katalógust és tárgymutatót tartalmazó könyvet mellékelnek.

A lemez interaktív és nem interaktív üzemmódban is használható: az interaktív üzemmódban a készülékeken a lemezen található menü alapján, az egyéb típusú lejátszókon pedig nyomtatott katalógus segítségével lehet a kívánt képet megkeresni.

/Advanced Technology Libraries, 14. köt. 9. sz. 1985. p. 9./

(Hegedűs Péter)

CD ROM — tények, tervek, vélemények, előrejelzések

Bevezetés

1984 legvégén jelentette be az International Thomson Information, Inc. az első CD ROM (Compact Disk Read Only Memory = csak olvasható tár kompakt lemezen, azaz a kompakt lemezzel kompatibilis, csak olvasásra használható optikai lemez) termék, az LC MARC és a REMARC adatbázisok (a Kongresszusi Könyvtár katalógusa) CD ROM-változatának 1985-ben való megjelentetését, valamint az olvasásra szolgáló berendezés és szoftver kibocsátását [1, 2]. Ezzel forradalmian új információhordozó jelent meg a piacon, a szakemberek egy részéből kitörő lelkesedést, más részéből heves ellenkezést váltva ki. Senki nem volt, aki ezt az új eszközt közömbösen fogadta volna.

Néhány hónap heves vitáiban az álláspontok némileg letisztultak, a CD ROM jövőbeli szerepére vonatkozó előrejelzések irreális vonásai lecsiszolódtak. Az optimizmust vagy pesszimizmust már nem diktálhatják tisztán az érdekek, mint kezdetben, a realitásokat nem lehet figyelmen kívül hagyni.

Ebben a helyzetben számos publikáció látott napvilágot 1985 november—decemberében a CD ROM-ról az informatikai szakirodalomban. Ezek közül a hozzáférhetőket érdemes most áttekinteni. Hat dolgozat alapján vizsgáljuk a kiszemelt kérdéskört. Ezek a következők:

I. Az Online című folyóirat novemberi számában jelent meg Nancy K. Herther független informatikai tanácsadó tollából egy áttekintő cikk a kiválasztott témakörrel. A hat publikáció közül ez az egyetlen közöl irodalomjegyzéket is. Ez nem szoros értelemben vett hivatkozási lista, inkább bibliográfiai jellegű. Szemlénkhez csatoljuk ennek az irodalomjegyzéknek fontosnak tűnő tételeit, kiegészítve két korábbi publikációval.

II—III. Az Online ugyanezen száma közöl két interjút. Az egyiket az információs rendszereket szállító Information Access Company tulajdonosával készítették, a másikat a legnagyobb online információs szolgáltató vállalatok egyike, a BRS két elnökével.

IV. A 9. Nemzetközi Online Információs Találkóról hangzott el P. McCarthy előadása a CD ROM mint információterjesztési eszköz lehetőségeiről. A szerző munkahelyének (Incubator Ltd.) a profilja a rendelkezésre álló adatok alapján nem azonosítható. A legvalószínűbb, hogy a szerző potenciális felhasználóként érdeklődik a CD ROM iránt.